

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 4 від 1 лютого 2022 р.

Голова Приймальної комісії

О.Г. Самойленко

ПРОГРАМА

вступного іспиту з німецької мови

Освітньо-науковий рівень: доктор філософії

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

014 Середня освіта. Українська література

032 Історія та археологія

034 Культурологія

035 Порівняльне літературознавство

035 Українська мова та література

052 Політологія

053 Психологія

091 Біологія

103 Науки про Землю

На основі: освітнього ступеня *магістр*,
освітньо-кваліфікаційного рівня *спеціаліст*

РОЗГЛЯНУТО та ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради

факультету іноземних мов

Протокол № 6 від 26 січня 2022 р.

Голова Вченої ради

Тезікова С. В.

Ніжин – 2022

Пояснювальна записка

Євроінтеграційні процеси в Україні передбачають підготовку конкурентоспроможних фахівців з відповідним рівнем розвитку іншомовної комунікативної компетентності. Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. передбачено складання вступниками до аспірантури вступного іспиту з іноземної мови.

Вступне випробування з іноземних мов (англійської, німецької, французької) для здобувачів вищої освіти третього рівня освітньо-наукової програми доктора філософії має на меті визначення рівня підготовки вступників з іноземної мови. Структура вступного іспиту та необхідний рівень володіння іноземною мовою (німецькою), які вступають до Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, є єдиною для всіх напрямів підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів і не залежить від форми навчання (денна/ заочна).

Програму вступного іспиту з німецької мови складено у відповідності до типових програм Міністерства освіти і науки України та робочих програм кафедри прикладної лінгвістики Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя і структуровано таким чином:

Пояснювальна записка

Критерії оцінювання

Зміст програми

Зразок завдань

Література

Критерії оцінювання

Вступний іспит з іноземної мови до аспірантури проводиться у письмовій формі і передбачає два блоки завдань, спрямованих на перевірку рівня сформованості мовної та мовленнєвої компетентностей вступника.

Головними об'єктами контролю Блоку завдань «Мовленнєва компетентність. Читання» виступають уміння вивчаючого і ознайомлювального читання. Завдання представлено у форматі тесту множинного вибору (1–8), виконуючи який вступник до аспірантури повинен продемонструвати свої уміння розуміти зміст прочитаного, знаходити детальну інформацію відповідно до завдання та відкритих відповідей на запитання до тексту (9–10), метою яких є перевірка уміння вступників узагальнювати зміст прочитаного з урахуванням їх рівня сформованості лексико-граматичних репродуктивних навичок.

Завдання тесту множинного вибору містять вісім запитань і чотири варіанти відповідей до кожного з них, з яких лише один – правильний. Потрібно визначити правильний варіант відповіді і позначити його у бланку

відповідей (всього 8 запитань: по 5 балів за кожну правильну відповідь, **разом 40 балів**);

- **відкриті відповіді на запитання по тексту**
(по 10 балів за кожну відповідь, **разом 20 балів**).

Головними об'єктами контролю Блоку завдань «Мовна компетентність. Використання мови» є лексичні та граматичні рецептивні навички вступників. Завдання представлено у форматі тесту множинного вибору (11–18). У цій частині роботи вступник до аспірантури повинен продемонструвати рівень сформованості лексичної та граматичної компетентностей. У завданнях (№11–13) необхідно правильно використати лексичні одиниці, розрізнити значення окремих лексичних одиниць відповідно до контексту. У завданнях (№14–18) вступник до аспірантури повинен правильно використати відповідні граматичні форми (часові форми дієслова, модальні, допоміжні дієслова та дієслова-зв'язки, безособові форми дієслова, ступені порівняння прикметників, артикль тощо) та частини мови відповідно до контексту.

Кожне завдання являє собою запитання і 4 варіанти відповідей на нього, з яких лише один – правильний. Потрібно визначити правильний варіант відповіді і позначити його у бланку відповідей (*по 5 балів за кожну відповідь, **разом 40 балів***).

Максимальна кількість балів, які може одержати вступник до аспірантури – 100.

Час виконання всіх тестових завдань – 60 хвилин. Користуватися словниками й іншими допоміжними засобами під час екзамену не дозволяється.

Зміст програми

Граматичний мінімум

Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен володіти знаннями про:

Дієслово. Основні форми дієслова. Граматичні категорії дієслова. Теперішній час. Минулий розповідний час. Дієслова з відокремлюваними й невідокремлюваними префіксами. Минулий розмовний час. Давноминулий час. Майбутній час. Модальні дієслова. Зворотні дієслова. Інфінітив. Пасивний стан. Активний стан. Наказовий спосіб. Умовний спосіб.

Артикль. Відмінювання артиклів. Вживання артиклів.

Іменник. Відмінювання іменників. Рід іменників. Множина іменників. Функції іменника в реченні.

Прикметник. Класифікація прикметників. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Числівник. Кількісні та порядкові. Дробові, узагальнюючі, розподільні, неозначені числівники.

Займенник. Особові займенники. Присвійні займенники. Вказівні займенники. Питальні займенники. Відносні займенники. Неозначені

займенники. Неозначено-особовий займенник *man*. Займенник *es*. Зворотний займенник *sich*. Взаємнозворотні займенники.

Дієприкметник. *Partizip I. Partizip II*. Дієприкметникові звороти.

Прислівник. Класифікація прислівників. Ступені порівняння прислівників. Вживання прислівників.

Прийменники. Злиття прийменника з артиклем. Прийменники, що вимагають *Dativ / Akkusativ/ Dativ oder Akkusativ/Genitiv*.

Сполучники.

Синтаксис

Головні та другорядні члени речення: підмет і присудок; додаток, обставина, означення.

Просте речення. Порядок слів у розповідному реченні. Порядок слів у питальному реченні. Спонукальні та окличні речення. Заперечення

Складне речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Порядок слів у складнопідрядному реченні. Типи підрядних речень.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає галузі знань та тематиці відповідно до Програми «Іноземна мова за професійним спрямуванням» для освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавр і магістр. До цього мінімуму належить загальновживана термінологічна лексика з фаху, а також потенційний словник, який складається з: інтернаціональних слів; відтворюваних похідних та складних слів, утворених із знайомих. Для роботи з літературою за фахом вступник до аспірантури повинен знати найбільш вживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

Читання

Вступник повинен уміти: читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру; володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, пошуковим); читати без словника зі швидкістю 500-550 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – 900 друкованих знаків); читати за допомогою галузевого словника зі швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю не менш, ніж 1200 – 1500 друкованих знаків за одну академічну годину); робити висновки й умовиводи на основі обробки отриманої інформації.

Зразки завдань

Lesen Sie den Text:

Einigkeit und Recht und Freiheit

Als der Germanist und Dichter Hoffmann von Fallersleben das „Lied der Deutschen“ schrieb, war Deutschland politisch ziemlich unbedeutend, obwohl die Zahl der deutsch sprechenden Menschen größer war als die der Franzosen oder Briten. Der Grund dafür? Ganz einfach: Deutschland war nicht einig. Es hatte keine zentrale Regierung, sondern bestand aus 39 Kleinstaaten. Kein Wunder, dass es in der internationalen Politik so gut wie keine Rolle spielte.

„Deutschland über alles...“ damit meinte Hoffmann also, die Deutschen sollen lieber an ihre Nation denken, statt sich dauernd über Kleinigkeiten zu streiten. Er wollte schon 1841, dass Deutschland „brüderlich zusammenhält“. Aber erst drei Jahrzehnte später, im Jahr 1871, kam es zur deutschen Einigung und der Gründung des Deutschen Reichs.

Es wurde nur eine „kleine“ Einigung, das ebenfalls Deutsch sprechende Österreich war nicht mit dabei. Trotzdem wollten die Deutschen nun die wichtigste europäische Nation werden. Mehr als vier Jahrzehnte lang dauerte der wirtschaftliche Wettkampf der großen Nationen, bis 1914 daraus dann der I. Weltkrieg wurde, den die Deutschen vier Jahre später verloren.

Erst nach dieser Niederlage wurde im Jahr 1922 das „Lied der Deutschen“ zur offiziellen Nationalhymne. Nachdem 1945 dann auch der II. Weltkrieg verloren und Deutschland wieder geteilt war, verboten die Alliierten Siegermächte die Hymne. Sie dachten, dass es ein nationalsozialistisches Lied sei. Anfang der 50er-Jahre stimmten etwa drei Viertel aller Westdeutschen in einer Meinungsumfrage dafür, das Deutschlandlied wieder zur Nationalhymne zu machen. 1952 sang Bundeskanzler Konrad Adenauer auf einer Veranstaltung in Berlin zusammen mit anderen Gästen die dritte Strophe des Deutschlandliedes. Es gab Proteste, aber Adenauer erreichte sein Ziel: Die dritte Strophe des Deutschlandliedes gilt seither wieder als deutsche Nationalhymne.

In der DDR blieb das Lied allerdings verboten. Die Ostdeutschen hatten eine eigene Hymne mit dem Text von Johannes R. Becher: „Auferstanden aus Ruinen“.

Mit der Wiedervereinigung der beiden deutschen Staaten im Jahre 1990 und dem Ende der DDR wurde die dritte Strophe des Deutschlandliedes dann aber in ganz Deutschland wieder zur Nationalhymne.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

(Варіант № 1)

Мовленнєва компетентність. Читання

I. У завданнях 1–8 із 4-х запропонованих відповідей на запитання лише одна відповідає змісту прочитаного тексту. Виберіть її й позначте у бланку відповідей (наприклад, 1B). За кожну правильну відповідь Ви отримуєте 5 балів, в цілому за всі правильно виконані завдання – 40 балів.

1. Die Zahl der deutschsprechenden Menschen in Europa war _____ als die der Franzosen oder Briten.

- A) weniger
- B) klein
- C) größer
- D) kleiner

2. Deutschland war nicht enig. Es hatte keine zentrale Regierung, sondern bestand aus _____.

- A) 16 Bundesländern
- B) 39 Kleinstaaten
- C) 25 kleinen Staaten
- D) 9 Kantonen

3. Im Jahr 1871 kam es zur _____ und der Gründung des Deutschen Reichs.

- A) deutschen Wiedervereinigung
- B) deutschen Einigung
- C) Zesplitterung Deutschlands
- D) Vertrennung

4. 1914 begann der I. Weltkrieg, den die Deutschen vier Jahre später _____.

- A) siegten
- B) wiederholten
- C) verloren
- D) gefunden

5. Nach der Niederlage im I. Weltkrieg wurde im Jahr 1922 das „Lied der Deutschen“ zur _____.

- A) offiziellen Nationalhymne
- B) formellen Strophe
- C) offiziellen Veranstaltung
- D) Volkslied

6. Nachdem 1945 der II. Weltkrieg verloren und Deutschland wieder geteilt war, _____ die Alliierten Siegermächte die Hymne.

- A) verboten
- B) erlaubten
- C) verlangten
- D) sangen

7. 1952 _____ Bundeskanzler Konrad Adenauer auf einer Veranstaltung in Berlin zusammen mit anderen Gästen die dritte Strophe des Deutschlandliedes.

- A) deklamierte
- B) erklärte
- C) sang
- D) las

8. In der DDR _____ das Lied allerdings verboten.

- A) blieb
- B) bleibt
- C) geblieben
- D) ist

II. У завданнях 9-10 дайте відповіді на запитання. Відповіді запишіть у бланку відповідей. За кожную правильну відповідь Ви отримуєте 10 балів, в цілому за всі правильно виконані завдання – 20 балів.

9. Was bedeuteten die Worte von Hoffmann „Deutschland über alles“?

10. Warum verboten nach dem 2. Weltkrieg die Alliierten Siegermächte die Hymne?

Мовна компетентність. Використання мови

III. У завданнях 11–18 із запропонованих 4-х відповідей лише одна відповідь є правильною. Оберіть варіант із правильною, на Вашу думку, відповіддю та позначте його у БЛАНКУ ВІДПОВІДЕЙ (наприклад, 1B). За кожну правильну відповідь Ви отримаєте 5 балів. В цілому за всі правильно виконані завдання – 40 балів.

11. Kämmt _____!

- a) sich b) euch c) dich d) mich

12. Er hat einen _____ Artikel gelesen.

- a) interessanter b) interessanten c) interessante d) interessantes

13. Meine Schwester ist 3 Jahre _____ als ich.

- a) jung b) junger c) jünger d) junge

14. Wohin ist er so schnell _____?

- a) gerennt b) gerannt c) gerennen d) gerannen

15. In diesem Zimmer _____ nicht geraucht.

- a) wird b) werde c) wirt d) wirst

16. Pauline tut nichts _____ für ihr Äußeres, aber auch ohne Make-up sieht sie reizend aus.

- a) Besondere b) besonders c) Besonderes d) Besonderen

17. Nimmst du die Kamera mit? – Nein, die _____ ich zu Hause.

- a) stehe b) bleibe c) lasse d) stelle

18. Monika mag kein Fleisch, weil in ihrer Familie vegetarisch _____.

- a) man isst b) gegessen werden c) gegessen wird d) wird gegessen

Література

1. Басанець З.О. Німецько-український та україно - німецький словник. – Феміна, Київ, 1994. – 731 с.
2. Мюллер В. Великий німецько-український словник : близько 170 000 слів та словосполучень / В. Мюллер. – К. : Чумацький шлях, 2005. – 792 с.
3. Немецко-русский синонимический словарь : [авторы И.В. Рахманов и др.]. – М. : Русский язык, 1983. – 704 с.
4. Bulitta, E. und H. Wörterbuch der Synonyme und Antonyme / E. und H. Bulitta. – Frankfurt am Main : Fischer Taschenbuch Verlag, 1992. – 795 S.
5. Duden. Universalwörterbuch. – Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag. – 1989. – 1816 S.
6. Duden Redewendungen. – Bd. 11. – Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag. – 1989. – 547 S.
7. Gawris W. Deutsch-Ukrainisches Phraseologisches Wörterbuch in 2. Bänden / Gawris W. O. Prorotschenko. - Київ, 1983.
8. Herzog, A. Deutsche idiomatische Wendungen für Ausländer / Herzog, A. Michel, H. Riedel. – VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig, 1983. – 175 S.
9. Moskalskaja O. Das Große Deutsch-Russische Wörterbuch in 2 Bänden.
10. Synonymwörterbuch. Sinnverwandte Ausdrücke der deutschen Sprache / hrsg. von Herbert Görner und Günter Kempcke. – 7., unveränderte Auflage. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1982. – 643 S.

Автентичні матеріали (включаючи матеріали Інтернету)

1. щоденні та тижневі німецькі газети та журнали;
2. www.deutschland.de
3. www.land-der-ideen.de
4. www.deutsche-welle.de

Схвалено на засіданні кафедри німецької мови (протокол № 9 від 19 січня 2022 р.)

Голова екзаменаційної комісії:

Плотніков Є.О. - доцент, канд. пед.
наук, доцент кафедри германської
філології та методики викладання
іноземних мов